

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ
ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ**

**НАЦІОНАЛЬНА МУЗИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
імені П. І. ЧАЙКОВСЬКОГО**

**Відділ аспірантури та докторантури
Вокальний та диригентський факультет
Кафедра оперної підготовки та музичної режисури**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор
з навчальної роботи
проф. Бондарчук В.О.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПД 1: «ПІДГОТОВКА НАУКОВО-ДОСЛІДНОГО ПРОЄКТУ»

Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність 026 «Сценічне мистецтво»

Спеціалізація «Музична режисура»

Ступінь вищої освіти «Доктор мистецтва»

Київ – 2020 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «**Підготовка науково-дослідного проєкту**» для творчих аспірантів ступеня вищої освіти «Доктор мистецтва» в галузі знань 02 «Культура і мистецтво», за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво», спеціалізацією «Музична режисура» – 19 с.

Розробник:

Касьянова О.В., професор кафедри оперної підготовки та музичної режисури НМАУ ім. П. І. Чайковського, кандидат мистецтвознавства, професор, заслужений діяч мистецтв України.

Рецензент: Веселовська Г.І., головний науковий співробітник Інституту проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України, професор кафедри оперної підготовки та музичної режисури НМАУ ім. П. І. Чайковського, доктор мистецтвознавства, професор.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри оперної підготовки та музичної режисури Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського

Протокол № від дата 2020 року

Завідувач кафедри: Колесник Є.В., народна артистка України, професор.

Декан факультету: Олексієнко О.В., кандидат мистецтвознавства, доцент, заслужений артист України, в.о. професора.

Завідувач відділу аспірантури та докторантури: Путятицька О.В., кандидат мистецтвознавства, доцент.

Схвалено Вченою радою НМАУ ім. П. І. Чайковського для творчих аспірантів ступеня вищої освіти «Доктор мистецтва» в галузі знань 02 «Культура і мистецтво», за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво», спеціалізацією «Музична режисура».

Протокол № від дата 2020 року

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Анотація, мета та завдання навчальної дисципліни.....	5
3. Програма навчальної дисципліни.....	8
4. Структура навчальної дисципліни.....	12
5. Індивідуальні завдання.....	13
6. Методи навчання.....	14
7. Методи контролю.....	14
8. Форма підсумкового контролю успішності навчання.....	14
9. Засоби діагностики успішності навчання.....	14
10.Рекомендована література.....	15
11.Інформаційні ресурси.....	18

Обсяг годин – 120
 Індивідуальні – 60
 Самостійні – 60

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»	Нормативна 6. Дисципліни, які забезпечують набуття універсальних навичок дослідника
Модулів – 3		
Змістових модулів – 6		
Індивідуальне науково-дослідне завдання: Наукове обґрунтування творчого мистецького проєкту 3 семестр: ІНДЗ 1. Вступ. ІНДЗ 2. Розділ 1. 4 семестр: ІНДЗ 3. Розділ 2. 5 семестр: ІНДЗ 4. Розділ 3. Висновки. 6 семестр: ІНДЗ 5. Методична розробка спецкурсу за темою проєкту.	Спеціальність 026 «Сценічне мистецтво» спеціалізація «Музична режисура»	Рік підготовки:
		2-3-й
		Семестр
		3-6-й
		Індивідуальні
		60 годин
		Самостійна робота
		60 годин
Загальна кількість годин – 120 Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1 самостійної роботи – 1	Ступінь вищої освіти: «Доктор мистецтва»	ІНДЗ входить до самостійної роботи
		Вид контролю Захист другої – теоретичної (дослідницької) складової творчого мистецького проєкту – його наукового обґрунтування 6 семестр

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної індивідуальної роботи становить: 60 год. (50%) до 60 год. (50%).

2.Анотація, мета та завдання навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Підготовка науково-дослідного проєкту» є процес виконання наукового обґрунтування творчого мистецького проєкту із розв'язанням комплексних проблем, переосмисленням наявних та створенням нових цілісних знань у сфері режисури музичного театру.

Презентація наукового обґрунтування у вигляді авторського тексту з методичною розробкою спецкурсу за обраною тематикою є другою – теоретичною (дослідницькою) складовою захисту творчого мистецького проєкту, невід'ємною від апробації музично-театральної вистави, що є першою – практичною складовою, розробленою у рамках навчальної дисципліни «Підготовка творчого мистецького проєкту».

Місце дисципліни в програмі навчання:

Ключовий курс, що підсумовує процес професійної підготовки творчого аспіранта за ступенем вищої освіти «Доктор мистецтва».

Міждисциплінарні зв'язки.

ГЕ 1: Методологічні засади сучасного філософського знання: концепції, напрями, персоналії.

ГЕ 2: Основна іноземна мова (англійська).

ФП 1: Концепції розвитку сучасного сценічного мистецтва.

ФП 2: Новітні тенденції в музичному театрі ХХІ ст..

ЗП 1: Режисура музичного театру (Фах)

ЗП 2: Інноваційні технології в мистецькій освіті.

ЗП 3: Підготовка творчого мистецького проєкту.

П 1: Педагогічна практика.

ВВА 1: Філософія культури.

ВВА 2: Естетичні парадигми сучасності.

ВВА 3: Актуальні проблеми аналізу музичного твору (теорія, методологія, практика).

ВВА 4: Інтерпретація музичного твору.

ВВА 5: Вагнер і вагнеріанство у світових мистецьких процесах.

ВВА 6: Українська музична спадщина: нові відкриття.

ВВА 7: Комунікаційні технології в сучасній музичній культурі України.

ВВА 8: Комунікативні компетентності музиканта: психолого-педагогічний контекст.

ВВА 9: Комп'ютерне редагування музикознавчих текстів.

Мета: підвищення дослідницької майстерності режисера музичного театру у науковому обґрунтуванні оригінальних творчих мистецьких проєктів на основі синтезу досягнень різних видів мистецтва з інноваційними розробками різноманітних галузей наук.

Завдання:

- аналіз обраної проблематики у наукових розвідках соціокультурних викликів сьогодення, визначення пріоритетної форми її втілення;

- дослідження музикознавчого та театрознавчого аспектів обраного твору крізь призму театральної естетики часів його створення, з'ясування специфіки композиторського кредо, стилю, методу;
- системний аналіз знакових режисерських утілень обраного твору в контексті його сценічного життя з переосмисленням новаторських підходів, співзвучних реаліям сьогодення;
- визначення власної концепції реалізації проєкту шляхом інтеграції різних галузей наук із мистецькою практикою;
- наукове обґрунтування власного режисерського вирішення творчого мистецького проєкту, його оформлення у вигляді авторського тексту й доповнення методичною розробкою спецкурсу дисципліни за обраною тематикою.

У результаті вивчення навчальної дисципліни творчий аспірант повинен

знати:

- сучасні тенденції розвитку світового та українського музичного театру у новій парадигматиці сценічного мистецтва задля обрання актуальної проблематики та пріоритетної форми її втілення;
- сучасні наукові розвідки особливостей музичної драматургії обраного твору в контексті театральної естетики часів його створення, чинники впливу на творчість композитора, формування його індивідуальності;
- результати досліджень знакових інтерпретацій обраного твору, режисерські підходи до його трактувань;
- особливості впливу сучасних досягнень історії, філософії, соціології, психології, культурології на поглиблення драматургії обраного твору, на власну режисерську інтерпретацію проєкту;
- технологію підготовки наукового обґрунтування творчого мистецького проєкту відповідно до вимог його захисту;

вміти:

- обґрунтовувати актуальність обраної тематики, визначати проблемну ситуацію та власне бачення її розв'язання в контексті експериментальної авторської моделі творчого мистецького проєкту;
- застосовувати музикознавчі та театрознавчі дослідження з обраної тематики для формування власної режисерської концепції вирішення творчого мистецького проєкту;
- проводити мистецтвознавчий аналіз знакових утілень обраної тематики протягом її сценічного життя з визначенням режисерських новацій, їх креативним переосмисленням у реалізації оригінальної версії власного творчого мистецького проєкту;
- застосовувати сучасні досягнення науки та мистецької практики у виборі режисерських прийомів і засобів сценічної виразності при втіленні власного проєкту;
- оформлювати самостійні результати дослідження у вигляді авторського тексту наукового обґрунтування творчого мистецького проєкту із

дотриманням академічної доброчесності та запобіганням академічного плагіату, фальсифікації та фабрикації;

володіти професійними компетентностями:

- спроможністю використовувати дослідницькі навички в обґрунтуванні актуальності обраної проблематики та визначенні шляхів її розв'язання у власному баченні творчого мистецького проєкту;
- здатністю критично оцінювати результати музикознавчих і театрознавчих досліджень обраної тематики, формулювати власну режисерську концепцію майбутнього творчого мистецького проєкту;
- готовністю до операційного аналізу, зіставлення, порівняння, синтезу знакових режисерських трактувань обраної тематики;
- можливістю креативного переосмислення новаторських ідей у створенні оригінальної версії власного проєкту;
- здатністю аргументовано викладати в авторському тексті творчого мистецького проєкту та методичній розробці спецкурсу власну наукову позицію, дотримуючись академічної доброчесності, та захищати її у публічній дискусії.

Програмний результат навчання.

Володіння алгоритмом підготовки наукового обґрунтування творчого мистецького проєкту; викладу його у вигляді авторського тексту з наведенням самостійних результатів дослідження обраної проблематики; його оформлення відповідно до вимог кваліфікаційної роботи означеного спрямування; доповнення методичною розробкою спецкурсу за темою проєкту; аргументований захист власної наукової позиції у публічній дискусії.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. ТВОРЧИЙ МИСТЕЦЬКИЙ ПРОЄКТ У НОВОМУ НАУКОВОМУ ОСМИСЛЕННІ

Змістовний модуль 1. Тенденції розвитку музичного театру у новій парадигматиці сценічного мистецтва

Тема 1. Тематика і форма реалізації проєкту крізь призму досліджень соціокультурних викликів сьогодення

Тенденції розвитку музично-театрального мистецтва в умовах світових глобалізаційно-інтеграційних процесів на порубіжжі XX-XXI століть.

Обрання актуальної тематики власного проєкту в контексті аналізу соціокультурних викликів сьогодення, їх впливу на психологію сприйняття глядачем доби інформаційних технологій творів мистецтва.

Метаморфози сучасного музичного театру при зміні парадигми сценічного мистецтва, їх вплив на визначення пріоритетної форми реалізації проєкту.

ІНДЗ 1. Вступ. Наукове обґрунтування вибору твору

Тематику, методичні вказівки та літературу див. у п.8.2. та 8.4. Силабусу.

Змістовний модуль 2. Мистецтвознавчий аналіз обраного твору

Тема 2. Музикознавчий аспект твору

Аналіз творчості композитора в контексті досліджень особливостей музичної культури його епохи, тогочасної театральної естетики.

З'ясування чинників впливу на написання обраного музично-театрального твору, його місця в мистецькому доробку композитора.

Аналіз музичної драматургії твору в сучасних наукових розвідках. Визначення музичних характеристик персонажів, особливостей музичного розвитку подій в контексті жанрової стилістики твору.

Тема 3. Театрознавчий аспект твору

Дослідження знакових режисерських утілень обраного твору протягом його сценічного життя в музичному театрі.

Аналіз режисерських трактувань твору в умовах його художньої реконструкції, автентичного або модернового вирішення.

Обрання пріоритетного способу інтерпретації твору, відповідного до власного концептуального бачення реалізації майбутнього проєкту.

Міжгалузевий підхід до аналізу відображення подій, побуту, звичаїв, культури, способу спілкування між персонажами в обраному напрямку інтерпретації.

ІНДЗ 2. Розділ 1. Наукове обґрунтування режисерського аналізу обраного твору

Тематику, методичні вказівки та літературу див. у п.8.2. та 8.4. Силабусу.

МОДУЛЬ 2. КОНЦЕПТ РЕЖИСЕРСЬКОГО МОДЕЛЮВАННЯ ТВОРЧОГО МИСТЕЦЬКОГО ПРОЄКТУ

Змістовний модуль 3. Визначення концепції власного проєкту в умовах міжгалузевих досліджень

Тема 4. Режисерські пошуки у жанрово-стильовому вирішенні майбутньої вистави

Переосмислення першоджерела, лібрето, музичної драматургії обраного твору крізь призму новітніх наукових досліджень. Їх вплив на режисерське бачення майбутньої вистави в умовах театральної естетики сьогодення.

Ідейно-тематичний аналіз власної вистави, його співставлення з композиторським задумом твору. Визначення спільних та відмінних ознак у жанрово-стильовому вирішенні вистави і авторського твору.

Можливість впливу на жанрову стилістику вистави її сценографічного та музично-шумового оформлення.

Обґрунтування власної науково-творчої позиції, її самодостатності з дотриманням вимог академічної доброчесності.

Тема 5. Створення соціально-психологічних портретів персонажів

Вплив новітніх історичних та культурологічних досліджень на поглиблення знань про умови перебування персонажів у певному соціокультурному середовищі, їх побут, звичаї, культуру, особливості життя.

Вплив досліджень філософських дисциплін (етики, естетики, релігієзнавства тощо) на поглиблення знань з характеру спілкування персонажів, специфіки їх взаємовідносин у родині та суспільстві.

Вплив досліджень із вікової психології та соціології на поглиблення характеристик рис персонажів, обґрунтування мотивації їх вчинків.

Складання соціально-психологічних портретів персонажів задля створення цілісних вокально-сценічних образів.

Тема 6. Традиційність та інноваційність в художньо-образному вирішенні вистави, їх вплив на характер мізансцен

Вплив сучасних мистецтвознавчих досліджень зі сценографічного оформлення вистав на створення її художнього образу, характер інтерпретації дії.

Відповідність наукових розвідок зі сценографічного вирішення вистави концептуальному баченню її режисерського трактування в контексті: художньої реконструкції (старовинного), автентичного (історично-достовірного), модернового (осучасненого) вирішення.

Застосування наукових надбань з інноваційних арт-технологій у сценографічному оформленні вистав. Можливість поєднання традиційних та інноваційних сценографічних прийомів у створенні художнього образу вистави, їх наукове обґрунтування. Вплив сценографічних досліджень на принципи та характер вирішення основних мізансцен.

Змістовний модуль 4. Оформлення авторської моделі власного проєкту

ІНДЗ 3. Розділ 2. Наукове обґрунтування режисерського задуму творчого мистецького проєкту

Тематику, методичні вказівки та літературу див. у п.8.2. та 8.4. Силабусу.

МОДУЛЬ 3. КОНЦЕПТ РЕЖИСЕРСЬКОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ТВОРЧОГО МИСТЕЦЬКОГО ПРОЄКТУ

Змістовний модуль 5. Пошук шляхів реалізації власної оригінальної версії проєкту

Тема 7. Визначення традиційних та інноваційних засобів сценічної виразності в контексті співпраці режисера з постановочною групою

Вплив новітніх музикознавчих досліджень у сфері співпраці режисера з композитором (за наявності), диригентом, хормейстером, концертмейстером при втіленні вокально-інструментального компонента проєкту. Визначення дієвих музично-вокальних засобів сценічної виразності при створенні художніх образів персонажів, їх взаємодії в ансамблях та масових сценах.

Вплив новітніх сценографічних досліджень у сфері співпраці режисера з художниками: декоратором, по світлу, костюмах, з комп'ютерної графіки, арт-технологій, спецефектів при втіленні пластично-просторового компонента проєкту. Визначення традиційних та/або інноваційних засобів сценографічної виразності крізь призму концептуального бачення художнього образу вистави та персонажів, створення атмосфери видовища.

Вплив новітніх балетознавчих досліджень у сфері співпраці режисера з балетмейстером, постановником пластичних, батальних, ритуально-обрядових, церемоніальних сцен при втіленні пластично-хореографічного компонента проєкту. Визначення традиційних та/або інноваційних пластично-хореографічних засобів виразності у створенні вокально-сценічних образів персонажів.

Значення міждисциплінарного, міжгалузевого підходу для досягнення художньої цілісності творчого мистецького проєкту.

Тема 8. Визначення традиційних та інноваційних педагогічно-репетиторських прийомів у роботі з творчим складом

Використання досліджень традиційних та інноваційних освітніх, педагогічних, навчальних мистецьких технологій у постановочному та репетиційному процесах при втіленні власного проєкту.

Урахування наукових розвідок з індивідуальних психолого-фізіологічних особливостей та можливостей виконавців у вирішенні рольових завдань.

Аналіз умов забезпечення творчої робочої атмосфери під час постановочно-репетиційного процесу. Обрання способів мотивації всіх учасників проєкту: постановочної групи, виконавського складу, технічних служб на досягнення спільної мети – успішної реалізації проєкту.

ІНДЗ 4. Розділ 3. Наукове обґрунтування режисерського втілення творчого мистецького проєкту. Висновки

Тематику, методичні вказівки та літературу див. у п.8.2. та 8.4. Силабусу.

Змістовний модуль 6. Постановочно-репетиційний процес у контексті досліджень сучасних надбань музичного театру

Тема 9. Новаторські режисерські підходи у вирішенні мізансцен

Огляд досліджень сучасного режисерського доробку з вирішення мізансцен у музично-театральних виставах. Багатовекторність режисерських пошуків та експериментів у сучасному мізансценуванні вистав, їх акцентування на музично-вокальному, пластично-просторовому, пластично-хореографічному компонентах видовища.

Творче переосмислення режисерських новацій у мізансценуванні. Обрання за основу тих, які відповідають концептуальному баченню проєкту, їх подальший розвиток із визначенням власних креативних надбань.

Тяжіння засобів сценічної виразності у вирішенні мізансцен до неосинкретизму.

Тема 10. Шляхи вдосконалення та оптимізації постановочно-репетиційного процесу

Дослідження досвіду провідних постатей музичного театру в реалізації творчих мистецьких проєктів. Звернення уваги на індивідуальні прийоми роботи з виконавцями в контексті забезпечення ефективності репетиційного процесу. Корекція графіків рояльних та оркестрових репетицій з метою їх оптимізації, запобігання вимушених простоїв.

Окреслення шляхів забезпечення цілісності видовищного синтезу в контексті узгодження взаємодії постановочної групи, творчого виконавського складу та технічних служб.

Алгоритм обґрунтування підготовки творчого мистецького проєкту до випуску, оформлення його складових.

ІНДЗ 5. Методична розробка спецкурсу дисципліни за темою проєкту

Тематику, методичні вказівки та літературу див. у п.8.2. та 8.4. Силабусу.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин		
	денна форма		
	усього	у тому числі	
інд.		с.р.	
1	2	3	4
МОДУЛЬ 1. ТВОРЧИЙ МИСТЕЦЬКИЙ ПРОЄКТ У НОВОМУ НАУКОВОМУ ОСМИСЛЕННІ			
Змістовний модуль 1. Тенденції розвитку музичного театру у новій парадигматиці сценічного мистецтва			
Тема 1. Тематика і форма реалізації проєкту крізь призму досліджень соціокультурних викликів сьогодення	3	2	1
ІНДЗ 1. Вступ. Наукове обґрунтування вибору твору	2		2
Разом за змістовним модулем 1	5	2	3
Змістовний модуль 2. Мистецтвознавчий аналіз обраного твору			
Тема 2. Музикознавчий аспект твору	6	4	2
Тема 3. Театрознавчий аспект твору	6	4	2
ІНДЗ 2. Розділ 1. Наукове обґрунтування режисерського аналізу обраного твору	3		3
Разом за змістовним модулем 2	15	8	7
Усього годин за МОДУЛЕМ 1	20	10	10
МОДУЛЬ 2. КОНЦЕПТ РЕЖИСЕРСЬКОГО МОДЕЛЮВАННЯ ТВОРЧОГО МИСТЕЦЬКОГО ПРОЄКТУ			
Змістовний модуль 3. Визначення концепції власного проєкту в умовах міжгалузевих досліджень			
Тема 4. Режисерські пошуки у жанрово-стильовому вирішенні майбутньої вистави	10	6	4
Тема 5. Створення соціально-психологічних портретів персонажів	12	6	6
Тема 6. Традиційність та інноваційність в художньо-образному вирішенні вистави, їх вплив на характер мізансцен	14	8	6
Разом за змістовним модулем 3	36	20	16
Змістовний модуль 4. Оформлення авторської моделі власного проєкту			
ІНДЗ 3. Розділ 2. Наукове обґрунтування режисерського задуму творчого мистецького проєкту	4		4
Разом за змістовним модулем 4	4		4
Усього годин за МОДУЛЕМ 2	40	20	20

МОДУЛЬ 3. КОНЦЕПТ РЕЖИСЕРСЬКОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ТВОРЧОГО МИСТЕЦЬКОГО ПРОЄКТУ			
Змістовний модуль 5. Пошук шляхів реалізації власної оригінальної версії проєкту			
Тема 7. Визначення традиційних та інноваційних засобів сценічної виразності в контексті співпраці режисера з постановочною групою	6	4	2
Тема 8. Визначення традиційних та інноваційних педагогічно-репетиторських прийомів у роботі з творчим складом	10	6	4
ІНДЗ 4. Розділ 3. Наукове обґрунтування режисерського втілення творчого мистецького проєкту. Висновки	4		4
Разом за змістовним модулем 5	20	10	10
Змістовний модуль 6. Постановочно-репетиційний процес у контексті досліджень сучасних надбань музичного театру			
Тема 9. Новаторські режисерські підходи у вирішенні мізансцен	18	10	8
Тема 10. Шляхи вдосконалення та оптимізації постановочно-репетиційного процесу	18	10	8
ІНДЗ 5. Методична розробка спецкурсу дисципліни за темою проєкту	4		4
Разом за змістовним модулем 6	40	20	20
Усього годин за МОДУЛЕМ 3	60	30	30
Разом	120	60	60

5. Індивідуальні завдання

3 семестр. ІНДЗ 1. Вступ. Наукове обґрунтування вибору твору

3 семестр. ІНДЗ 2. Розділ 1. Наукове обґрунтування режисерського аналізу обраного твору

4 семестр. ІНДЗ 3. Розділ 2. Наукове обґрунтування режисерського задуму творчого мистецького проєкту

5 семестр. ІНДЗ 4. Розділ 3. Наукове обґрунтування режисерського втілення творчого мистецького проєкту. Висновки

6 семестр. ІНДЗ 5. Методична розробка спецкурсу дисципліни за темою проєкту

5. Методи навчання

Аспірантоцентрований, особистісно-орієнтований підхід у викладанні з використанням традиційних та інтерактивних методів навчання і самонавчання.

Вербальний: розповідь-пояснення, евристична бесіда, обговорення, наукова дискусія.

Наочний: перегляд ілюстративних матеріалів (малюнків, графіків, ескізів, макетів, відеоматеріалів тощо).

Аналітичний: аналіз наукових та ілюстративних матеріалів.

Проблемний: визначення і вирішення проблемної ситуації.

Експериментальне моделювання: створення моделі авторського тексту наукового обґрунтування творчого мистецького проєкту та методичної розробки спецкурсу дисципліни за його темою.

Мистецтвознавчий: жанровий, стилістичний, інтерпретаційний.

6. Методи контролю

Міжсесійний (поточний контроль)

Вербальний: експрес-опитування, контрольне опитування, співбесіда, колоквиум, тематична доповідь.

Наочний: формування ілюстративних додатків до авторського тексту наукового обґрунтування творчого мистецького проєкту.

Аналітичний: аналіз окремих частин авторського тексту наукового обґрунтування творчого мистецького проєкту та методичної розробки спецкурсу дисципліни за його темою.

7. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Захист другої – теоретичної (дослідницької) складової – наукового обґрунтування творчого мистецького проєкту у вигляді авторського тексту та методичної розробки спецкурсу дисципліни за обраною темою.

8. Засоби діагностики успішності навчання

Доповідь-презентація другої – теоретичної (дослідницької) складової – наукового обґрунтування творчого мистецького проєкту у вигляді авторського тексту та методичної розробки спецкурсу дисципліни за обраною темою на засіданні спеціалізованої ради.

10. Рекомендована література

Базова

1. Акулов Е.А. Оперная музыка и сценическое действие. Москва; Екатеринбург: Кабинетный ученый, 2016. 388с.
2. Александрова Е.И. Режиссер работает с хором. XX век. Москва : Культурная революция, 2013. 200с.
3. Арановский М. Музыкальный текст: структура и свойства. Москва: Композитор, 1999. 342с.
4. Веселовська Г.І. Сучасне театральне мистецтво. Київ: НАККіМ, 2014. 143с.
5. Вислова А.В. Русский театр на сломе эпох. Рубеж XX – XXI веков. Москва: Университетская книга, 2009. 272с. :ил.
6. Гамалей Ю.В. Оперный и балетный спектакль: Связь музыки с постановкой. Санкт-Петербург : Композитор * Санкт-Петербург, 2014. 172с.
7. Искусство режиссуры. XX век/ сост. С.К. Никулин, Л.А. Пачхадзе. Москва: Артист. Режиссер. Театр, 2008. 768с.
8. Кнебель М.О. Школа режиссуры Немировича-Данченко. Москва : РАТИ-ГИТИС, 2015. 221с.
9. Колодуб О. Творчі принципи організації оперної вистави /Олександр Колодуб . Життя, творчість, спогади / авт. -упоряд. І. Колодуб. Київ: Музична Україна, 2006. С. 104 – 112.
10. Корнієнко Н. Лесь Курбас: репетиція майбутнього. Київ: Либідь 2007. 328с.
11. Кристи Г. Работа Станиславского в оперном театре. Москва: Искусство, 1952. 281с.
12. Курбас Л. Філософія театру / упоряд. М. Лабінський. Київ: Основи, 2001. 917с.
13. Летичевська О.М. Хорове виконавство в оперній виставі: творчість Л.М. Венедиктова: моногр. Київ, 2018. 230с. :іл.
14. Литвин Б. Мастерство режиссера: поиск образности. Психологические предпосылки и реализация. Пермь, 2000. 204с.
15. Михайлова Н.М. Творчість і співтворчість у комунікативній системі режисер – хормейстер – актор // Часопис Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського: наук. журнал. Київ, 2010. №2 (7). С. 91-95.
16. Михайлова Н.М. Трансформація ролівої функції хору у музичній виставі (на прикладі театральної практики останньої третини XX-початку XXI століть) : автореф. дис... канд. мистецтвознавства. 17.00.03 – музичне мистецтво / Харківський нац. ун-т мистецтв ім. І.П. Котляревського. Харків, 201. 12с.
17. Москаленко В.Г. Лекции по музыкальной интерпретации: учеб. пособие. Киев, 2012. 272с.:ил.

18. Назайкинский Е.В. Стиль и жанр в музыке. Москва: Владос, 2003. 248с.: нот.
19. Налётова И.Н. Опера как целое: системный поход. Кн. 1. Методология: моногр. Санкт-Петербург, Изд-во РГПУ им. А.И. Герцена, 2013. 185с.
20. Нестьева М.І. Режисер і композитор – одnodумці чи супротивники? // Часопис Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського: наук. журнал. Київ, 2012. №3 (16). С. 11 – 16.
21. Новые формы музыкального театра // Антология музыкального театра московских композиторов (вторая половина XX века) Москва: Композитор, 2006. Вып. 2. С. 151 – 262.
22. Новые формы современного музыкального театра // Антология музыкального театра московских композиторов (вторая половина XX века) Москва: Композитор, 2003. Вып. 1. С. 281 – 348.
23. Парин А.В. Европейский оперный дневник. Москва: Аграф, 2007. 448с.
24. Покровский Б. Введение в оперную режиссуру. Москва: РАТИ-ГИТИС, 2009. 88с.
25. Покровский Б. Об оперной режиссуре. Москва: ВТО, 1972.
26. Покровский Б. Путешествие в страну ОПЕРА. Москва: Современник, 2000. 238с.
27. Покровский Б. Размышления об опере. Москва: Сов. композитор, 1979. 279с.
28. Покровский Б. Ступени профессии. Москва: ВТО, 1984. 344с.
29. Покровский Б. Что, для чего и как? Москва: Слово / Slovo, 2002. 312с: 400 ил.
30. Приходовская Е.А. Оперная драматургия. Санкт-Петербург: Лань; Планета музыки, 2015. 88с.: ил.
31. Ротбаум Л.Д. Опера и ее сценическое воплощение. Записки режиссера. Москва: Сов. композитор, 1980. 262с.
32. Сабина М.Д. Взаимодействие музыкального и драматического театров в XX веке: моногр. Москва: Композитор, 2003. 327с.
33. Санникова Л.И. Художественный образ в сценографии. 2-е изд., испр. и доп. Санкт-Петербург: Лань; Планета музыки, 2016. 144с.: ил.
34. Станиславский – реформатор оперного искусства: материалы и документы / сост. Г. Кристи, О. Соболевская; Ю. Калашников. Москва: Музыка, 1983. 384 с.
35. Станішевський Ю. Національний академічний театр опери та балету України імені Тараса Шевченка: Історія і сучасність: моногр. Київ: Музична Україна, 2002. 736с.: іл.
36. Станішевський Ю.О. Національна опера України. 2001-2011: моногр. Київ: Музична Україна, 2012. 304с.
37. Станішевський Ю.О. Режисура в сучасному українському музичному театрі: моногр. Київ: Наукова думка, 1982. 278с.
38. Степурко В.І. Аналіз музичних творів: навч. посібник. Київ: НАККІМ, 2020. 140с.

39. Черкашина-Губаренко М. Оперний театр у мінливому часопросторі: моногр. Харків, Акта, 2015. 380с.
40. Черкашина-Губаренко М.Р. Структурний аналіз оперного твору (стаття перша)// Часопис Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського: наук. журнал. Київ, 2009. №2 (3). С. 58- 78.
41. Черкашина-Губаренко М.Р. Структурний аналіз оперного твору (стаття друга)// Часопис Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського: наук. журнал. Київ, 2009. №4 (5). С. 142- 153.
42. Ярустовский Б.М. Очерки по драматургии оперы XX века. В 2-х кн. Кн. 1. Москва: Музыка, 1971. 357с.
43. Ярустовский Б.М. Очерки по драматургии оперы XX века. В 2-х кн. Кн. 2. Москва: Музыка, 1978. 261с.:ил.

Допоміжна

44. Актуальні проблеми музичного театру в контексті соціокультурних викликів сучасності: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. Київ, 2-3 березня 2020р./Нац. муз. акад. України ім. П.І. Чайковського; ред.-упоряд. О. В. Касьянова. Київ, 2020. 256 с.
45. Баева А.А. Оперная драматургия конца XX века/ Баева А.А, Русская опера второй половины XX века. Москва: РАТИ-ГИТИС, 2012. С.107-132.
46. Безклубенко С. Мистецтво: терміни та поняття: енциклопед. вид. у 2т. Т.1 (А-Л). Київ: Ін-т культурології АМУ, 2008. 240с.: іл.
47. Безклубенко С. Мистецтво: терміни та поняття: енциклопед. вид. у 2т. Т.2 (М-Я). Київ: Ін-т культурології АМУ, 2008. 256с.: іл.
48. Бояджиев Г. От Софокла до Брехта за сорок театральних вечеров. Москва: РАТИ-ГИТИС, 2009. 420с.
49. Вильсон Г. Психология артистической деятельности: Таланты и поклонники / пер.с англ. А.И. Блейз. Москва: Когито-Центр, 2001. 384с.
50. Гозенпуд А. Оперный словарь. 2-е изд. перераб. и доп. Санкт-Петербург; Композитор * Санкт-Петербург, 2004. 632. :ил.
51. Гончаренко С.С. О поэтике оперы. Новосибирск : Новосибирск. гос. консерватория (академия) имени М.И. Глинки, 2010. 260с.:цв.вкл.
52. Касьянова О.В. Особливості інтерпретації танцю в сучасній оперній виставі // Часопис Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського : наук. журнал. Київ, 2011. № 2 (11). С. 118-122.
53. Кох И.Э. Основы сценического движения. Санкт-Петербург: Лань; Планета музыки, 2013. 512с. :ил.
54. Кузнецов М. Мысль и слово в творчестве оперного актера. Москва: Музыка, 2004. 320с.
55. Ливнев Д.Г. Сценическое перевоплощение (создание актерского образа). Москва: РАТИ-ГИТИС, 2012. 262с.
56. Мерлин Б. Актерское мастерство. Теория и практика /пер. с англ. Харьков: Гуманитарный центр, 2017. 256с.

57. Немеровский А.Б. Пластическая выразительность актера. Москва: РАТИ-ГИТИС, 2010. 256с.
58. Опера. 123 либретто / авт.-сост. Е.А. Смирнова. Санкт-Петербург: Композитор * Санкт-Петербург, 2008. 288с.: [40] л. портр.
59. Оперные либретто. Краткое изложение содержания опер. Москва: Музыка, 2010. 376с.
60. Паві П. Словник театру / наук. ред. О. Клековкін. Львів, 2006.
61. Павлюк Г.Ф. Оперы классического наследия. Ростов на Дону: Феникс, 2002. 320с.
62. Рутберг И.Г. Движение и образ. Москва: Сов. Россия, 1981. 160с.
63. Тышлер Д.А., Мовшович А.Д. Сценическое фехтование. Техника ведения боев, пластика движений и батальная режиссура. Москва: Академический Проект; Культура, 2011. 239с.: цв. ил.
64. Хазанов А.Б. Заметки оперного хормейстера / ред. - сост. Н.П. Королева, Н.Г. Шантырь, Москва: Московская консерватория, 2015. 148с. : нот., ил.
65. Цодоков Е. Опера. Энциклопедический словарь. Москва: Композитор, 1999. 592с.
66. Юдова-Романова К.В. Технічні засоби оформлення сценічного простору. Київ: КНУКіМ, 2017. 314с.: іл.

11. Інформаційні ресурси

Офіційні документи

1. Про вищу освіту: Закон України №1556-18 – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
2. Про освіту: Закон України №2145-19 – <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
3. Порядок здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва та навчання в асистентурі-стажуванні: Постанова Кабінету Міністрів України від 24 жовтня 2018 р. №865 – <https://законодавство.com/download/postanova-vid-jovtnya-2018-865-pro-2018-67669.html>.
4. Зміни, що вносяться до Порядку здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва та навчання в асистентурі-стажуванні: Постанова Кабінету Міністрів України від 12 лютого 2020 р. №89 – <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennya-zmin-do-poryadku-zdobuttya-osvitno-tvorchogo-stupenya-doktora-mistectva-ta-navchannya-v-asistenturi-stazhuvanni-89120219>.
5. Концепція діяльності Національної музичної академії імені П.І. Чайковського. №33-а-2018. <https://knmau.com.ua/wp-content/uploads/Kontseptsiya-diyalnosti-NMAU-imeni-P.I.CHajkovskogo>.
6. Положення про асистентуру-стажування та творчу аспірантуру Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. №13 від

27.06.2019 <https://knmau.com.ua/wp-content/uploads/Polozhennya-pro-asistenturu-stazhuvannya-ta-doktora-mistetstva-2019.pdf>

7. Положення про організацію освітнього процесу у Національній музичній академії імені П.І. Чайковського. №214-А – 2019. <https://knmau.com.ua/wp-content/uploads/Polozhennya-pro-organizatsiyu-osvitnogo-protsesu-u-Natsionalnij-muzichnij-akademiyi-Ukrayini-imeni-P.I.CHajkovskogo.pdf>.

8. Статут Національної музичної академії імені П.І. Чайковського. №1779-2020. <https://knmau.com.ua/wp-content/uploads/statut-nmau.pdf>.

9. Стратегія. Національна музична академія імені П.І. Чайковського. №120-А – 2020. <https://knmau.com.ua/wp-content/uploads/Strategiya-NMAU.pdf>

Інформаційні ресурси з історії опери, театрального виконавства, новини сучасного театрального світу

1. <https://moderato.in.ua/>
2. <https://www.operabase.com/en>
3. <http://www.operanews.com/>

Відео, аудіо, ілюстративні матеріали, електронні бібліографічні ресурси

4. <http://intoclassics.net/>

Публікації сучасних українських музикознавців, театрознавців, критиків та ін.

5. <http://mi-re.do.am/index/0-2>